

Modtager(e):

Folketingets Europaudvalg

Kopi:

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Forenkling af Gennemførelsen af Rammeprogrammerne for Forskning

KOM (2010) 187 endelig

1. juli 2010

1. Resumé

For at kunne opfylde de mål, som er fremsat i Europa 2020-strategien, hvori forskning og innovation er et vigtigt element, herunder tiltrækning af internationalt højt kvalificerede forskere, er der fokus på forenkling af deltagelse i EU's forskningsprogrammer. I det lys har Europa-Kommissionen vedtaget en meddelelse om forenkling af rammeprogrammerne den 29. april 2010.

Europa-Kommissionens meddelelse indeholder følgende forslag til forenkling: 1) et kortsigtet forslag til forbedringer og forenklinger af processer og værktøjer, som Europa-Kommissionen kan gennemføre under det nuværende rammeprogram, 2) forslag til ændringer af regelgrundlaget, som dog fortsat er i henhold til den nugældende omkostningsbaserede støttemodel og 3) forslag til mere vidtrækkende ændringer, så rammeprogrammet for fremtiden skal sigte mod en resultatbaseret forskningsstøtte med anvendelse af udbetaling af engangsydelser.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Mette Ballebye
Telefon 3395 5270
Telefax
E-post meba@fi.dk

Sagsnr. 10-082544
Dok nr. 1430265
Side 1/4

2. Baggrund

Forskning og innovation er et centralt emne i Europa-Kommissionens initiativ 'Europa 2020 – En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst'. Efter Det Europæiske Råds godkendelse af hovedelementerne af strategien på Det Europæiske Råds møde den 25.-26. marts 2010, arbejder Europa-Kommissionen nu for at konkretisere de forskellige flagskibsinitiativer og herunder flagskibsinitiativet "Innovation i EU", hvori målsætningen er "at skabe bedre rammer og finansiering for forskning og innovation, så det sikres, at innovative idéer kan omdannes til nye varer og tjenester, som skaber vækst og beskæftigelse". For at opfylde 2020-strategiens målsætninger er det vigtigt at kunne tiltrække de internationalt bedste forskere, hvorfor adgangen til forsknings- og innovationsinitiativer skal være attraktiv og lettilgængelig.

I sensommeren 2009 foretog Europa-Kommissionen en konsultationsproces med henblik på at indsamle idéer og forslag til forenkling. Europa-Kommissionen har som opfølgning herpå vedtaget meddelelse om forenkling af rammeprogrammerne torsdag den 29. april 2010.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Sammenlignet med sine forgængere har det nuværende 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7) afstedkommet en lang række forenklinger. De konkrete tiltag under FP7 har allerede medført en vis nedbringelse af kontraktforhandlingsperioden og en reducere af de administrative byrder forbundet med administrationen af forskningsprojekterne.

På baggrund af blandt andet en høring blandt interessenterne er det dog en erkendelse, at det fortsat er svært at få adgang til forskningsprogrammerne. Således er selve forberedelsen af en ansøgning, især for nytilkomne, fortsat besværlig, forhandlingsperioderne er for lange, procedurerne i forbindelse med et projekts administration er for tunge, og Europa-Kommissionens udbetalinger kan være forsinkede.

Meddelelsen har til formål at forenkle det nuværende samt kommende rammeprogrammer yderligere.

Europa-Kommissionens forslag til yderligere forenklinger er opdelt i tre indsatsområder.

Et første, mere kortsigtet indsatsområde indeholder forslag til forbedringer og forenklinger af processer og værktøjer, som Europa-Kommissionen kan gennemføre under det nuværende rammeprogram, og som Europa-Kommissionen allerede er startet med at implementere. Herunder arbejder Europa-Kommissionen blandt andet for at:

- udarbejde mere forståelige dokumenter
- sikre adgang til brugervenlige IT-systemer med proces- og onlinehjælp
- optimere processer, der kan reducere tiden fra ansøgningsfristens udløb til indgåelse af endelig aftale (time-to-grant)
- forkorte perioden fra aftaleindgåelse til udbetaling af tilskud (time-to-pay) med flere måneder
- sikre ensartet fortolkning og brug af regler og procedurer på trods af Europa-Kommissionens organisatoriske set-up
- optimere struktur og timing af indkaldelser efter projektforslag

Et andet indsatsområde indeholder forenklingsforslag, der indebærer tidskrævende ændringer af regelgrundlaget; fx grundet behov for at anvende "Co-decision Procedure". Forenklingsforslagene er dog fortsat baseret på den nugældende omkostningsbaserede støttemodel. Forslagene omfatter blandt andet:

- en større accept af interessenternes almindeligt anvendte regnskabsmetoder
- en større anvendelse af gennemsnitlige personaleudgifter
- et fælles sæt af grundlæggende principper frem for skræddersyede tilgange for hvert enkelt program og projekttype

- frafald af krav til åbning af rentebærende konto samt til tilbagebetaling af renter opnået i forbindelse med udbetaling af præfinansieringsbeløbet
- øget brug af udbetaling af engangsbeløb for så vidt angår personaleomkostninger
- mulighed for udbetaling af engangsbeløb til enkelmandsfirmaer
- fremrykket projektudvælgelse

Et tredje indsatsområde indeholder langsigtede forslag til mere vidtrækkende ændringer. Således foreslås det, at rammeprogrammet for fremtiden skal sigte imod en resultatbaseret forskningsstøtte med anvendelse af udbetaling af engangsydelser. Dette kræver en grundig definition af de forventede projektræsultater. Europa-Kommissionen foreslår tre tilgange til resultatbaseret forskningsstøtte:

- 1) Projektspecifikke faste beløb dækker en del af projektomkostningerne, som anslås i forbindelse med bevillingsvurderingen/forhandlingen, og udbetales ud fra det aftalte output/resultat
- 2) Offentliggørelse af forslagsindkaldelser med forud fastsatte beløb per projekt inden for et givet emneområde og udvælgelse af de forslag, der kan forventes at give det højeste videnskabelige output i forhold til det faste beløb
- 3) En tillidsbaseret tildelings-tilgang, hvor der tildeles forud fastsatte faste beløb per projekt uden yderligere kontrol fra Kommissionens side

Forslagene som nævnt i indsatsområde to og tre forudsætter ændringer af selve lovgrundlaget i rammeprogrammet for forskning.

Ethvert tiltag til forenkling skal vejes op imod prisen for dets implementering. Forenkling er nært forbundet med EU's forpligtelse til at handle ansvarligt og herunder sikre en sund finansforvaltning af programmernes og projekternes gennemførelse og kontrollen hermed.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig endnu.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Kommissionens meddelelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller sikkerhedsniveauet

Meddelelsen har ingen direkte konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-Specialudvalget for Forskning

Danske Universiteter støtter overordnet et ønske om at simplificere procedurer og administration ifm. EU's forskningsprogrammer og øvrige virkemidler. Den videre udfoldning af Kommissionens meddelelse samt regeringens holdning hertil bør ske med stor åbenhed og dialog med forskningsinstitutionerne.

DI finder:

- at en forenkling af rammeprogrammerne og især omkring regnskabspraksis og manglende brug af gennemsnitlige personaleomkostninger er vigtig, da dette har voldt virksomhederne problemer
- at der bør arbejdes for, at fejlmargen forhøjes til mere end 2 pct.
- at meddelelsen ikke tilstrækkeligt imødekommer behovet for en mere åben indgang til midlerne med en større grad af bottom-up, som giver ansøgerne mulighed for at definere projekter og har kvalitet som eneste sorteringsmekanisme
- at forslaget om projektspecifikke engangsbeløb er problematisk, da en forstramning af målstyring kan betyde at projekternes mulighed for udvikling og frembringelse af ny viden under forløbet hæmmes

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Europa-Kommissionens meddelelse velkommen. Regeringen er enig med Europa-Kommissionen i, at en forenkling af procedurerne ved deltagelse i rammeprogrammerne er væsentligt for at kunne tiltrække de internationalt bedste forskere og opfylde Europa 2020-målene og støtter derfor op om en forenkling.

Den danske regering støtter en koordineret og konsekvent indsats for at forenkle procedurerne i forbindelse med deltagelse i rammeprogrammet. Den danske regering er enig i, at brugervenligheden skal sættes i fokus, og at der herunder skal arbejdes med en yderligere forenkling af regelsættet samt en nedbringelse af tidsrummet fra accepteret EU-ansøgning til aftaleindgåelse med Europa-Kommissionen (time-to-grant).

Af hensyn til brugerne af rammeprogrammet mener den danske regering, at det er afgørende at sikre stabilitet i de nuværende regler for deltagelse. Derfor bør forenklingsforslag, der kræver grundlæggende og tidskrævende ændringer i regelgrundlaget først implementeres i det kommende rammeprogram.

Endvidere støtter den danske regering, at udbuddet af forskellige EU-instrumenter med særskilte regler for deltagelse reduceres.

Endelig lægger regeringen vægt på, at forenklingstiltag bør kunne bidrage til at formindske risikoen for fejl med finansielle følger ved gennemførelsen af programmer og projekter og dermed også behovet for kontrol.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forenkling vil være på dagsordenen under det belgiske formandskab forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 12. oktober 2010, hvor rådskonklusioner om forenkling forventes vedtaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med rådsmødet (Konkurrenceevne) den 26. maj 2010.